

TARİX VƏ ONUN PROBLEMLƏRİ

1997-081

HISTORY AND ITS PROBLEMS

ИСТОРИЯ И ЕЁ ПРОБЛЕМЫ

NƏZƏRİ, ELMİ, METODİK JURNAL

3

BAKİ - 2017

MÜNDƏRİCAT

QƏDİM DÖVR VƏ ORTA ƏSRLƏR

ƏSMƏD MUXTAROVA FƏRİDƏ ALLAHVERDİYEVA HİDAYƏT CƏFƏROV	<i>Türk xalqlarının mədəniyyəti tarixində ibtidai dinlərin rolu .....</i>	5
	<i>“Şollar su kəməri” və Azərbaycanda qədim süni Suvarmanın inkişaf tarixi haqqında .....</i>	12
ŞAHLAR ŞƏRİFOV	<i>Ərəblərin Xəlifə Osman dövründə Azərbaycana hərbi yürüşləri .....</i>	17
NİZAMİ SÜLEYMANOV	<i>Səfəvi hökmdarlarının sənətkarlığın inkişaf etdirilməsi sahəsində tədbirləri .....</i>	22
EMİLİYA ƏLİYVA MÜRUVƏT ƏLİYEV	<i>Şəki xanlığında əkinçilik və suvarmanın vəziyyətinə dair .....</i>	28
	<i>XVIII əsrin II yarısında Gəncə xanlığının Kartli-Kaxeti çarlığı ilə münasibətləri haqqında .....</i>	33
SƏBİNƏ NEMƏTZADƏ	<i>Orta əsrlər müsəlman şərq və xristian Avropada astronomiya .....</i>	40
SƏİDƏ İSMAYILZADƏ VÜSALƏ VEYSƏLOVA	<i>Qafqazın ticarət əlaqələrin qırçaqların rolu .....</i>	48
	<i>XIX əsrin sonlarında Gəncəbasar bəlgəsində ailə əmlakına sahib- lik və onun bölüşdürülməsinin bəzi etnoqrafik xüsusiyyətləri .....</i>	53

YENİ DÖVR

ФАРХАД ДЖАББАРОВ	<i>Этноконфессиональная политика Российской империи в отношении мусульманского духовенства Северного Азербайджана и армяно-григорианской церкви .....</i>	59
MUSA QULİYEV FAZİL BAXŞƏLİYEV	<i>General mayor Cəmşid xan Naxçıvanski .....</i>	66
	<i>Rusiya işğalından sonra Azərbaycan kəndində sahibkar kəndlilərinin mübarizə formaları haqqında .....</i>	74
ƏZİZAGƏ QƏNİ-ZADƏ	<i>XIX əsrin sonu – XX əsrdə Qarabağda etnik vəziyyətin təkamülü .....</i>	79
NƏRMİN XANMƏMMƏDOVA	<i>Rusiya imperiyasının qaçqınlara dair siyasi-hüquqi Fəaliyyəti: formalaşması və əsas istiqamətləri (Birinci Dünya müharibəsi dövrü) .....</i>	84

MÜASİR DÖVR

SEVDA İSMAYILOVA	<i>Sovet hakimiyyətinin Azərbaycanda islam din xadimləri və məscidlərə qarşı mübarizəsi .....</i>	89
ТАРИЭЛЬ АББАСОВ FƏRHAD MƏMMƏDOV	<i>Египет после Мубарака и интересы Вашингтона .....</i>	95
	<i>Yeni global və regional geosiyasi reallığın hərbi siyasətinə təsiri: nəzəri aspektlər .....</i>	105
BƏXTİYAR NƏBİYEV	<i>Azərbaycan – Gürcüstan münasibətlərinin geosiyasi dəyərləndirilməsi .....</i>	116
ИРАДА НУРИЕВА	<i>Безнаказанность армянских оккупантов – путь к новой агрессии .....</i>	122
ГЮНЕЛЬ АЛИЕВА-МАМЕДОВА	<i>Нагорно-Карабахская проблема в политических отношениях Франции с Азербайджаном и Арменией .....</i>	128
ELŞAD MİRBƏŞİR OĞLU	<i>Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi istiqamətində Prezident İlham Əliyevin yeni strateji xətti .....</i>	134
RƏBİYYƏT ASLANOVA	<i>Tarix fəlsəfəsinin paradigmaları: inkişaf və dinamikaya bu gündən nəzər .....</i>	139
SEVİNÇ RUİNTƏN	<i>Cənubi Qafqaz dövlətlərinin millik təhlükəsizlik sənədlərində regional təhlükəsizlik məsələləri .....</i>	149

ZAUR ƏLİYEV	<i>Ermənilərin Holokost – Yəhudi soyqırımında rolunun tarixi siyasi təhlili</i>	157
TAHİRƏ ALLAHYAROVA РАФИГ АХУНДОВ	<i>Once again about “The Lesson of history”</i>	163
XƏYYAM İSMAYILZADƏ SƏBİNƏ SƏFƏROVA ZƏKİYYƏ MUSAYEVA	<i>Развитие физической культуры и спорта в Азербайджанской Республике на современном этапе</i>	170
GÜNEL MƏMMƏDOVA	<i>Avropa İttifaqı və Böyük Britaniya əlaqələri: mövcud durum və perspektivlər</i>	175
LALƏ ƏKBƏROVA	<i>XX əsrin 80-ci illərində Azərbaycan elminin beynəlxalq əlaqələri</i>	183
RUSLAN ƏKBƏROV ZAUR İBRAHİMOV	<i>1920-ci il aprel işğalından sonra sovet hökumətinin Azərbaycanda sosial-iqtisadi sahədəki tədbirləri</i>	187
SAMİRƏ VEYİSOVA NƏRGİZ QULİYEVA	<i>Müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində “rəqəmsal diplomatiyanın” formalaşma tarixinə nəzər</i>	198
ÜLKƏR MƏMMƏDZADƏ	<i>İnnovasiyalı cəmiyyətin formalaşması: tarixi və mərhələləri</i>	205
ЗУМРУД НУРИЕВА	<i>“Xocalıya ədalət” kampaniyası və münaqişənin tənzimlənməsi problemləri</i>	211
HUMAY GÜLMƏLİYEVA АЙГЮН НАЗРАЛИЕВА	<i>Evtanaziyanın əxlaqi-hüquqi aspektləri</i>	217
SEVİNС MİSİRХАNOVA	<i>Türkiyənin Avropa İttifaqına daxil olma cəhdlərinə siyasi elitanın və cəmiyyətin mövqeyi</i>	222
ТАЛЕH ƏLİYEV НИГАР ГАСЫМОВА ИЛЬХАМ МАММЕДОВ	<i>İlham Əliyev və “Əsrin müqaviləsi”nin yeni zirvələrə doğru açdığı yol</i>	227
NİHAT BÜYÜKBAŞ ZABİL BAYRAMLI	<i>Сотрудничество Азербайджанской Республики и Венгерской Республики в международных проектах</i>	232
MEХРИБАН АББАСОВА	<i>İranın Cənubi Qafqaz siyasəti: əsas hədəflər və vasitələr</i>	240
EYNULLA MƏDƏTLİ	<i>О роли евреев в развитии науки, культуры и искусства Азербайджана</i>	248
NURLAN ABBASOV	<i>İnsan hüquqlarının inkişafının müqavilə konsepsiyasının ümumi xarakteristikası</i>	253
ARXEOLOGİYA, ETNOQRAFİYA		
BAYRAM QULİYEV	<i>Гəncə - Zəngəzur bölgəsində alban dövrü xristian məbədləri</i>	260
РАФАЭЛЬ МАМЕДОВ	<i>Мясо и мясные блюда в традиционной кухне Азербайджана</i>	265
MƏNBƏŞÜNASLIQ, TARİXŞÜNASLIQ		
SOLMAZ ƏZİMOVA	<i>Azərbaycan və Türkiyə Cənubiyetlərində tarix tədrisi</i>	271
ULDUZ PAŞAYEVA FİRUZƏ MUSAYEVA	<i>Azərbaycan Baranlı sülaləsinin hakimiyyəti illərində (Yəhya Bin Əbdüllətif Qəzvininin “Lübbüt-Təvarix” əsəri üzrə)</i>	280
	<i>Сведения о Каспийском море и его очертаниях на основе древних и средневековых источников</i>	289
	<i>Azərbaycan Milli hökumətinin (1945-1946) süqutu və S.C.Pişəvərinin ölümü İran tarixçilərinin əsərlərində</i>	297
	<i>“Kitabi-Dədə Qorqud” boylarında oğuz-Bizans əlaqələrinin əksi</i>	309
	<i>XIII-XIV əsrlər Azərbaycan mədəniyyətinin ingilisdilli tarixşünaslıqda əksinə dair</i>	315
	<i>Феодалная знать Азербайджана в трудах русских авторов (XVI- XVII вв.)</i>	320
	<i>Şah II Abbasın dövründə Səfəvi-Mərkəzi Asiya münasibətləri (M.T.Vahidin “Abbasnamə” əsəri üzrə)</i>	325
	<i>Şəki rayonu əhalisinin təhsil səviyyəsi (1930-1970-ci illərdə)</i>	330
	<i>1918-1920-ci illərdə türk-müsəlman əhaliyə qarşı həyata keçirilən soyqırım Veysəl Üniyarın əsərlərində</i>	337